

MIQUEL ROVIRA ISART

Miquel Rovira Isart va néixer a la vila de Masquefa l'onze de setembre de l'any 1900. Va ser fill de Jaume Rovira Canals, pagès de professió, i Encarnació Isart Bonastre. Com és comú a la vila, a la documentació oficial de l'època s'identifica al pare d'en Miquel com a "labrador". Aquesta connotació per si sola no ens aporta cap informació sobre el règim de propietat de les terres que la família treballava. Altrament, en habitar al carrer Major de Masquefa, podem deduir que els Rovira Isart no eren masovers, sinó que possiblement eren propietaris indirectes de terres per mitjà d'un contracte de rabassa morta, com una gran part dels llauradors de la Masquefa del moment.

Fins ben entrada als anys vint, en Miquel va seguir els passos dels seus pares, dedicant-se al treball de la terra a les rodalies de la vila. Això va canviar l'any 1922. Amb l'arribada de la industrialització a Masquefa en Miquel va començar a treballar a la fàbrica de fornitures metàl·liques "Viuda e Hijos de Rogelio Rojo". L'any 1925 va casar-se a la recentment inaugurada parròquia de Sant Pere de Masquefa amb Antonia Puig Torres, natural de Barcelona. La jove parella va traslladar-se a viure al carrer Major numero 58, una casa propietat de la família de l'Antònia situada al cor de la vila.

A la seva nova llar, en Miquel Rovira convivia amb la seva cunyada i la seva sogra, la cap de família. L'any 1927 naixia la primera i única filla de la jove parella, la Maria Rovira Puig (document 1). Durant els anys següents, en Miquel i la seva família van obrir un petit hostel a la mateixa casa del carrer Major on vivien. Van batejar al seu negoci amb el nom de "Fonda Catalunya".

L'arribada de la Segona República va generar il·lusions i noves expectatives a Masquefa. En Miquel va esdevenir llavors jutge de pau de la vila, càrrec que ostentaria fins a la seva entrada en política. La militància d'en Miquel a Esquerra Republicana de Catalunya el va portar a convertir-se, el 26 d'octubre de 1936, en conseller electe de l'Ajuntament de Masquefa (document 2). A finals de l'any 1938, però, quan l'exèrcit franquista iniciava l'ofensiva final contra Catalunya, en Miquel va ser cridat a files.

Va acomiadar-se dels seus i va iniciar un viatge sense retorn. Després de la retirada amb les tropes republicanes cap a França, l'esperava una tragèdia personal pels camps de concentració francesos. A causa de l'ocupació del territori francès per part dels alemanys, va sentenciar injustament el seu destí com el de milers d'excombatents republicans. Primerament, va anar al camp de presoners d'Stalag V-D de Strasbourg amb el número de presoner 2896, d'on va ser deportat a Mauthausen el dia 13 de desembre de 1940, amb el número 5230, juntament amb 846 republicans espanyols com ell. El 24 de gener de 1941 va ser traslladat definitivament al Kommando de Gusen, un petit camp de concentració que depenia del principal de Mauthausen, amb el número 9647. Allà, en Miquel hi va poder resistir gairebé un any.

En Miquel Rovira Isart va morir a Gusen el dia 1 de desembre de 1941, tal com ens indica el seu certificat de defunció (document 3). Ningú no ha pagat mai per la seva mort. El "war Crimes Branch" (Sucursal de Crims de Guerra) no va jutjar mai els delictes comesos pels nazis anteriors a l'1 de gener de 1942, per la simple raó que els Estats Units d'Amèrica encara no havien entrat en guerra.

La família d'en Miquel va trigar a assabentar-se de la seva mort. Al cens de població de l'any 1946, en Miquel encara apareix com a "Ausente", i s'indica França com el seu possible parador. Als següents censos de població de Masquefa, en Miquel simplement ja no hi apareix. La seva defunció, però, no va quedar registrada al registre civil.

L'Antònia Puig, esposa d'en Miquel, va intentar obtenir informació sobre el seu marit per mitjà de la Creu Roja Espanyola (document 4). La Dolors Rovira, germana d'en Miquel, també va intentar trobar-lo per mediació de la Creu Roja Internacional (document 5).

DOCUMENT 1:

Ajuntament d **MASQUEFA**

Padró General d'Habitants

Autògrafs original **Any 1936**

20-864-3436

Carrer, plaça, etc. *58*

Casa núm. *58*

Propietari de la finca. Sr. *Jordi i Jofre*

Enriqueta, correu Major n.º 58

com a cap de família de totes les persones

NOM	COGNOMS		ESTAT	EDAT	LLOC DEL NAIXEMENT		ESTAT CIVIL	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT	ESTAT
	PATERN	MATERN			MUNICIPI	PROVINCIA													
1	<i>Antonia</i>	<i>Jordi</i>	<i>cas</i>		<i>Masquefa</i>	<i>Barcelona</i>													
2	<i>Miquel</i>	<i>Enric</i>	<i>cas</i>		<i>Masquefa</i>	<i>Barcelona</i>													
3	<i>Antonia</i>	<i>Jordi</i>	<i>cas</i>		<i>Masquefa</i>	<i>Barcelona</i>													
4	<i>Maria</i>	<i>Enric</i>	<i>cas</i>		<i>Masquefa</i>	<i>Barcelona</i>													
5	<i>Lluis</i>	<i>Jordi</i>	<i>cas</i>		<i>Masquefa</i>	<i>Barcelona</i>													

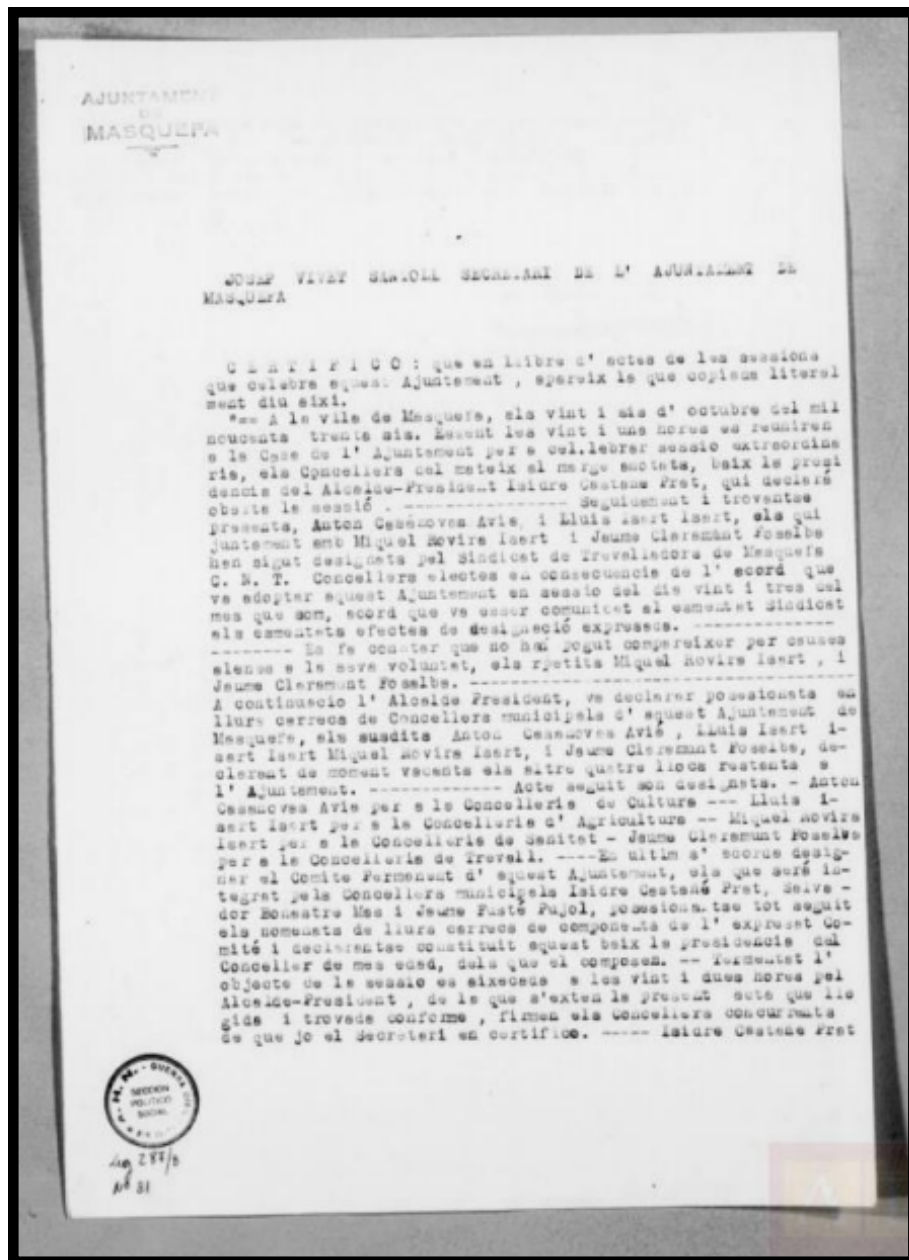
Diligència: Per la present faig constar que aquest full, en la part transcrita, és còpia exacta de l'original a que fa referència.

Signat de l'Alcalde

Padró municipal de Masquefa de l'any 1936. Hi apareixen els habitants de la casa situada al Carrer Major número 58.

Font: Arxiu Municipal de Masquefa.

DOCUMENT 2:

Acta de nomenament d'en Miquel Rovira Isart com a conseller electe de l'Ajuntament de Masquefa, del 26 d'octubre de 1936.

Font: PARES, Portal de Archivos Españoles. Expedientes de constitución de ayuntamientos de la comarca de Anoya. JorbaOdena - Centro Documental de la Memoria Histórica, PS-BARCELONA_GENERALITAT,287,3 - Imagen 12.

DOCUMENT 3:

5420 Amtsgericht Mauthausen
Eingekommen 29. DEZ. 1941
Geschäftszahl K R 363

~~Isart~~
~~Mauthausen~~

Todfallsaufnahme,

errichtet am 4.12.1941 in Mauthausen

1. Vor- und Zuname des (der) Verstorbenen (bei verheirateten Frauen auch Familienname): Miguel R o v i r a + Isart

2. Beschäftigung: Zeichner

3. Alter (Tag der Geburt): 12.9.1900 zu Masquefa (Barcelona)

4. Religion: rk

5. Familienstand (ob ledig, verheiratet, verwitwet, gerichtl. geschieden):

6. Heimatszuständigkeit, Staatsangehörigkeit: Spanien

7. Ordentlicher Wohnsitz, Wohnung:
(Wenn der Verstorbene unter Vormundschaft stand oder entmündigt war, ist das Pflegschaftsgericht anzugeben und das Dekret des Vormunds [Kurators, Beistandes] beizuschließen.)
Masquefa (Barcelona) calle Mayor 58

8. Sterbetag und Sterbeort: 1.12.1941 gegen 3.00 KL Mauthausen

Verf. a. Sirelts, Nr. 4 (Todfallsaufnahme) 2000

Primera plana del certificat de defunció d'en Miquel Rovira Isart al camp de concentració de Mauthausen.

Font: Arolsen Archives - International Center on Nazi Persecution | 01012603 oS - Individuelle Häftlings Unterlagen - KL Mauthausen | 01012603 oS - Individuelle Häftlings Unterlagen - KL Mauthausen (arolsen-archives.org).

DOCUMENT 4:

CRUZ ROJA ESPAÑOLA
ASAMBLEA SUPREMA
SECRETARIA GENERAL

EDUARDO DATO, 19 - TEL. 32765
MADRID
8 de Julio de 1943
SERVICIO DE INFORMACIÓN PARA LOS FAMILIARES DE SUDITOS
DE NACIONES BELIGERANTES QUE RESIDEN EN ESPAÑA

Sr. Hartmann
Jefe de la Sección de Información Prisionera
Cruz Roja Alemana.
Berlín S.W.61

Muy distinguido Sr mio:

Se dirige a este Gabinete de Información Extranjera Dña Antonia Puig, que reside en Masqueja (Barcelona), calle Mayor nº 58, solicitando noticias de su marido:

Miguel Rovira Isart
que se refugió en Francia, después de nuestra guerra de liberación, y que alistado en el ejército francés fué hecho prisionero al entrar en Francia las Fuerzas Alemanas.

Mucho le agradeceré, si ello es posible, nos comunique si dicho individuo se encuentra en alguno de los campos de concentración alemanes, al objeto de que podamos contestar a la Sra. de Puig.

Con las más expresivas gracias por anticipado

Miguel Rovira Isart
Miguel Rovira Isart
UAM

24 JUL 1943 - 033-88
W/b/b

Petició formal d'informació per part d'Antonia Puig sobre el seu marit Miquel Rovira Isart a través de la Creu Roja Espanyola. 8 de juliol de 1943.

Font: Arolsen Archives - International Center on Nazi Persecution | 01012603 oS - Individuelle Häftlings Unterlagen - KL Mauthausen | 01012603 oS - Individuelle Häftlings Unterlagen - KL Mauthausen (arolsen-archives.org).

DOCUMENT 5:

959

Comité international de la Croix-Rouge
Agence centrale des Prisonniers de guerre
GENÈVE (Suisse)

Date 17.3.44 Référence S.Espagnol
Date Reference EEs 2809
Datum Bezugs K. MM

An das	
DEUTSCHE ROTE KREUZ	- 8 APR 1944 - 049759
XXXXXXXXXX ETTAL/Obb.	Anl.
XXXXXXXXXX	Z.A.

Das INTERNATIONALE KOMITEE VOM
ROTEN KREUZ - Liefert bestmögliche Auskünfte über
den gegenwärtigen Aufenthalt und das Befinden von:

✓ ROVIRA ISART Miguel

Spanier
geb. 11.9.00 Masquefa (Barcelona)
Letzte bekannte Anschrift:
FRONTSTALAG 210, Strassburg

Anfragesteller: ROVIRA ISART Dolores (Schwester)
Calle Bejo Pedregar 14
SABADELL (Barcelona) Spanien

Prétes répondre au verso. — Please answer overleaf. — Antwort umsichtig erbeten.

Petició formal d'informació per part de Dolors Rovira Isart sobre el seu germà Miquel Rovira Isart a través de la Comité Internacional de la Creu Roja. 17 de març de 1944.

Font: Arolsen Archives - International Center on Nazi Persecution | 01012603 oS - Individuelle Häftlings Unterlagen - KL Mauthausen | 01012603 oS - Individuelle Häftlings Unterlagen - KL Mauthausen (arolsen-archives.org).